

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО РОБОТИ З ОБДАРОВАНИМИ ДІТЬМИ

Сойко Інна

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та методик початкової освіти
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

Біжик Богдан

*здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»
м. Рівне, Україна*

Сучасна українська школа ставить за мету розкриття та розвиток потенціалу кожної дитини. Завдання освіти – не лише надати знання, а й підготувати учнів до дорослого життя, допомогти їм знайти своє місце в суспільстві, а також визначити власні життєві та професійні шляхи. Саме тому важливо забезпечити всебічний розвиток особистості, виявляючи та підтримуючи її здібності, обдарованість і таланти.

У державних документах (зокрема Закон України «Про освіту» [4], Національна програма «Діти України» [2], Указ Президента України «Про програму роботи з обдарованою молоддю» [3] та інші) про діяльність закладів загальної середньої освіти зазначено, що розв'язання проблеми формування творчої особистості, розвиток здібностей та обдарованого громадянина значною мірою залежать від учителя. Сучасні освітні тенденції, що ґрунтуються на принципах гуманізації та демократизації, сприяють появі нових типів шкіл, альтернативних освітніх систем та авторських методик. У центрі уваги – всебічний розвиток особистості дитини.

У таких умовах змінюються й вимоги до вчителя. Сьогодні педагог має бути готовим працювати в творчому режимі, постійно вдосконалювати свої фахові навички та шукати нестандартні підходи. Він повинен володіти специфічними методами та формами роботи з обдарованими дітьми, перетворивши свою діяльність на своєрідну творчу лабораторію.

Проблема обдарованості та підготовки вчителів для роботи з такими дітьми залишається актуальною вже багато століть. Це не дивно, адже потенціал обдарованих людей є безцінним ресурсом для духовного та матеріального розвитку всього людства.

Щоб ефективно використати цей ресурс, його потрібно вчасно виявити і правильно розвивати. Це завдання вимагає наявності підготовлених та висококваліфікованих педагогів, здатних працювати з обдарованою молоддю.

Перспективними напрямками навчання і виховання обдарованих дітей в Україні є такі:

- створення державної системи виявлення і навчання талановитих дітей, розроблення й запровадження механізмів їх державної підтримки; вдосконалення вітчизняних традицій з пошуку, підтримки і розвитку обдарованих дітей та молоді; сприяння їх залученню до участі у всеукраїнських і міжнародних олімпіадах, конкурсах, турнірах тощо;

- забезпечення умов для рівноправного доступу до освіти дітей і молоді з особливими потребами за рахунок варіативності здобуття базової освіти відповідно до здібностей та індивідуальних можливостей. Для цього передбачено створення цілісної багаторівневої системи закладів різних типів та форм власності, діяльність яких спрямована на індивідуалізацію навчання обдарованої учнівської та студентської молоді;

- залучення кращих інтелектуальних та духовних сил суспільства до освітньої галузі, адже в ній надто повільно впроваджуються багатоваріантні моделі і програми здобуття педагогічної освіти, не забезпечено диференційовану підготовку педагогічних працівників для роботи з обдарованими дітьми в навчальних закладах нового типу.

Учитель, який уміє працювати з обдарованими дітьми, – це творча особистість з високим рівнем мотивації, характерологічних особливостей і творчих умінь, бажання до постійного самовдосконалення. Здатність творчого вчителя до взаємодії з обдарованими дітьми характеризується не тільки високим рівнем педагогічної креативності, відповідними сучасними вимогами до рівня знань предмета, який викладається, а й набутими психолого-педагогічними знаннями, вміннями та навичками [1, с.21].

Отже, одним із провідних завдань підготовки учителів початкових класів до роботи з обдарованими дітьми є формування їх професійної компетентності, важливою складовою якої визнається уміння вчителя здійснювати навчальну та виховну роботу з обдарованими дітьми.

ЛІТЕРАТУРА

1. Антонова Олена Євгенівна Теоретичні та методичні засади навчання педагогічно обдарованих студентів. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2007. 471 с.
2. Національна програма «Діти України». URL: https://ips.ligazakon.net/document/U063_96? (дата звернення: 09.09.2025).
3. Указ Президента України «Про програму роботи з обдарованою молоддю. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/9262010-11924> (дата звернення: 09.09.2025).
4. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2145-19> (дата звернення: 09.09.2025).